

نقش بانک کشاورزی در افزایش بهره‌وری عوامل تولید در بخش کشاورزی

زهرة شعبانی روچی*

چکیده

افزایش سریع جمعیت جهان، محدودیت عوامل تولید و تسریع روند جهانی شدن سبب شده است که استفاده بهینه از امکانات موجود، موثرترین روش به منظور افزایش تولید کالا و خدمات و در نتیجه ارتقاء رفاه جامعه بشری تلقی گردد. در این شرایط، تأکید بر افزایش تولید از طریق شیوه‌های سنتی و افزایش سطح زیرکشت امکان‌پذیر نبوده و برای پاسخگویی به این روند افزایش تقاضای مواد غذایی باید بر شیوه‌های متکی بر افزایش بهره‌وری عوامل تولید تأکید نمود. از طرف دیگر، عامل تولید سرمایه در بخش کشاورزی و زیربخش‌های آن بعد از نهاده آب محدودکننده ترین عامل محسوب می‌شود که توجه به چگونگی مصرف آن اجتناب‌ناپذیر است. بانک کشاورزی به عنوان تنها بانک تخصصی فعال در این زمینه، نقش بسزایی در تأمین مالی بخش کشاورزی و زیربخش‌های آن داشته و بالطبع می‌تواند نقش موثری در ارتقاء بهره‌وری این عامل تولیدی ایفا نماید. در این مطالعه، تأثیر رشد تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی بر رشد عوامل تولید شامل نهاده سرمایه و نیروی کار و بهره‌وری آن‌ها در مدل‌های جداگانه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج نشان دهنده تأثیر مثبت و معنی دار رشد تسهیلات پرداختی بر رشد عوامل تولید و بهره‌وری‌های آن‌ها می‌باشد. همچنین، بررسی‌ها نشان می‌دهد رابطه بلند مدتی بین متغیرهای نام برده وجود دارد و طی ۱۱ دوره آخر مورد بررسی، سهم تسهیلات پرداختی در افزایش نهاده سرمایه بخش کشاورزی بیشتر از سهم آن در افزایش بهره‌وری سرمایه بوده است. بنابراین می‌توان گفت با وجود تأثیر مثبت تسهیلات پرداختی بر رشد بهره‌وری، عوامل دیگری نیز در این رشد موثر بوده که مکمل تسهیلات پرداختی می‌باشد. بنابراین لازم است تمامی عوامل در کنار هم جهت افزایش بهره‌وری عوامل تولید به ویژه نهاده سرمایه در نظر گرفته شود.

کلمات کلیدی: بهره‌وری سرمایه، بهره‌وری نیروی کار، بانک کشاورزی، بخش کشاورزی، تجزیه واریانس، مدل

خودرگرسیون برداری (VAR).

* کارشناس اداره کل مطالعات و بررسی‌های اقتصادی